Cím	***Tervezési stúdió (építészet, belsőépítészet, urbanisztikai kontextusban) 3.***
Kódok	M-EP-301
Hirdető	Mesterképzések Iskolája
Környezet	Tantermi

Kurzus adatok			**Tantárgy adatok**			
Kurzus típusa	Kontaktóra	Otthoni munkaóra	Befoglaló tantárgy	Tantárgy típusa	Félév	Tantárgy kreditértéke
gyakorlat	96	148	Tervezési stúdió 3.	kötelező	3.	10

Ajánlás

Winston Churchill 1943. október 28-i parlament alsóházi beszédének legtöbbször idézett mondata – „Mi alakítjuk az épületeinket, utána viszont ők formálnak bennünket." – azt a relációs térelméleti alapvetést világítja meg, hogy az építészeti forma és az abban történő emberi viselkedés egymásra hatóan kölcsönhatásban vannak. Az építészeti forma meghatározza a benne történő munkavégzést, illetve a munkavégzés kialakítja magának a megfelelő építészeti formát. Churchill azt szorgalmazta, hogy az 1941-ben bombatalálatban elpusztult parlamenti döntéshozás belső terét az eredeti történelmi formájában kell visszaépíteni, mivel az határozta meg a brit államberendezkedés és parlamentális kultúra működését. Elutasította az újító félköríves elrendezést és kiállt a keskeny, hosszanti, két, egymással szembehelyezett lelátó térstruktúrája mellett.

A berlini fal leomlása után újra egyesített Németország szövetségi parlamentje (Bundestag) a második világháborúban megsérült Reichstag épülete lett, amelynek adaptív funkcióváltását Sir Norman Foster és munkatársai végezték el. A 20. század elnyomó és gyilkos politikai rendszereivel szembenéző és azokat leszámolni igyekvő Németország új parlamentje esetében reprezentációs célból kiemelten fontos volt, hogy az építészeti forma is kifejezze a változás eseményét. Az épületre került új üvegkupola egy új társadalmi berendezkedés ígéretét hordozza magában. Fosterék négy összefüggő szempontot írtak bele a kupolába: a Bundestag mint új demokratikus fórum jelentőségét, a történelem megértését, az akadálymentesség iránti elkötelezettséget, valamint egy határozott környezetvédelmi programot.

A parlament a 18-19. századi modernitás kori nemzetállami szuverenitás egyik legfontosabb reprezentációs funkciója. Bár Európa-szerte voltak már korábban is parlamentépületek, azok a feudális berendezkedés valamilyen alfunkcióját látták el (Izland 930, Spanyolország 1188, Szicília 1097). Az állam szuverenitásának és nagyságának közvetítése az, ami újdonságként jelenik meg a nemzetállamok új parlamentjeiben (lásd akár Steindl Imre: Parlament, Budapest).

A 21. század közepe felé haladva érzékelhető, hogy egyszerre ható, különböző területű válságok összhatásában vagyunk. Válságban vannak a Föld ökológiai, geoszférikus és klimatikus rendszerei, ezekkel kölcsönhatásban válságban vannak az egyes országok gazdaságai, társadalmi berendezkedései és politikai struktúrái is. A patriarchális, gyarmatosító, valamint kapitalista alapértékeken nyugvó globális észak országainak berendezkedései repedeznek, és egyelőre nem látszik, hogy ezek a repedések javíthatóak-e, ha igen, hogyan, vagy ha nem, akkor mikor és milyen mértékben várható a politikai és társadalmi konstrukciók szétesése.

Bruno Latour francia filozófus, szociológus és antropológus szerint pont a nemzetállamok működése az egyik korlátja annak, hogy megoldhatóak legyenek a planetáris léptékű válságok. Adódik a kérdés tehát, hogy a földrajzilag és időben korlátolt döntéshozás és érdekérvényesítés ellenében milyen más lehetőségek és elképzelések vannak. Anarchizmusok, bázisdemokráciák, direkt döntéshozások, blockchain rendszerek, commonsok, választási demokráciák, autoriter rendszerek, ökoutópiák vagy technofasizmusok?

A félév során a döntéshozás churchilli építészeti formáival foglalkozunk. A designkultúra-tudomány nem-szolucionista tételére alapozva (azaz a designnak nem kell megoldásokat szállítania) nem egy kiválasztott társadalmi-politikai rendszer egy parlamentjének a terveit mutatjuk fel megoldásként, hanem a design alapú kutatás eszköztárát felhasználva vizsgáljuk egyes berendezkedések építészeti formáit. A vizsgálódás makettalapú és morfológiaközpontú.

Rövid leírás

A Tervezési stúdió 3. célja, hogy az építészeti és belsőépítészeti tervezési ismereteket tovább bővítse és mélyítse. A szemeszter meghatározó tervezési feladata az adott tanév tematikájához kapcsolódó komplex funkciójú épület belső terének megtervezése. Az épület és környezete együttes vizsgálata és kezelése, az összefüggések megértése fontos szempont. Cél az építészeti és belsőépítészeti szempontrendszerek megismerése és egységes szemléletű alkalmazása.
A konkrét tervezési feladat szerves része az előzetes kutatómunka, melynek múltbéli és kortárs analóg helyzetek és példák felkutatása, elemzése, megértése és értékelése is része. A tervezési ismeretek elsajátítása mellett kitűzött cél, hogy a hallgatók közelebbről megismerjék az alapvető építési anyagokat, szerkezeteket, tervezőirodai kutatómunkát, szerkezeti és építészeti felméréseket. A koncepcióalkotás és a tervezés során a szakági (tartószerkezeti, épületgépészeti, épületvillamossági) összefüggések követelményeire is figyelemmel kell lenni! A szemeszterben egy vagy több feladat is kiadható.

Oktatók

Oktató neve	Elérhetősége	Óraszáma	BIO	Fogadóóra
Molnár Bea	molnar.beata@mome.hu	96	építész	szerda 15.00-16.30 M_-132
Hámori Péter	hamori@gubahamori.com	96	építész	előzetes egyeztetés alapján
Somogyi Krisztina	somogyi.krisztina@mome.hu	96		
Vendégelőadó	Zombor Gábor	6		
Vendégelőadó	Juhász Ákos	6		
Vendégelőadó	Hulesch Máté	2		
Vendégelőadó	Szántay Zsófia	2		
Vendégelőadó	egyeztetés alatt	2		
Vendégelőadó	egyeztetés alatt	2		

Félév menete

A kurzus formátuma	Órarendi időpontok

egyéni és csoportos konzultációk	kedd, 8:30–12:50, 13:40–15:00

Az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük, tanári közreműködés jelölése

Hetek	Dátum	Heti tartalom	Műhely/speciális terem
1	szept. 8.	bevezető előadások, feladatmegbeszélés	tervezési műterem
2	szept. 15.	kutatások, analízisek	tervezési műterem
3	szept. 22.	előadás és konzultáció	tervezési műterem
4	szept. 29.	kiskipakolás I. – hallgatói prezentációk	tervezési műterem
5	okt. 6.	konzultáció	tervezési műterem
	okt. 27.	kurzushét – nincs oktatás	
6	okt. 20.	konzultáció	tervezési műterem
7	okt. 27.	konzultáció	tervezési műterem
8	nov. 3.	konzultáció	tervezési műterem
9	nov. 10.	kiskipakolás II. – hallgatói prezentációk	tervezési műterem
10	nov. 17.	konzultáció	tervezési műterem
11	nov. 24.	konzultáció	tervezési műterem
12	nov. 31.	konzultáció	tervezési műterem
	dec. 8.	felkészülési hét – nincs oktatás	
	dec. 15.	kiértékelési hét – nincs oktatás	

Kurzusteljesítés feltételei, követelmények és értékelés

A hallgatók tennivalói, feladatai

Követelmény, beadandó munka	Értékelés módja	Értékelés szempontjai	Leadási határidő, alkalom	Súly az érdemjegyben
kiskipakolás I.	szóbeli	kutatási munka relevanciája, mélysége, feldolgozottsága	szeptember 29.	20%
kiskipakolás II.	szóbeli	az építészeti koncepció és narratíva konzekvenssége	november 10.	40%
kipakolás	szóbeli	az építészeti koncepció és narratíva konzekvenssége, a feldolgozás mélysége és minősége	december 18.	40%

Általános, átfogó feltételek

Részvétel a konzultációk min 80%-án, a helyszínbejárásokon, a kapcsolódó előadásokon, és a kipakolásokon. A vizsgaszabályzat szerinti minimális jelenlét kötelező, aki ezt nem teljesíti, annak a szemeszter teljesítése nem fogadható el!
Folyamatos munka és aktív közreműködés.
Eszközök és módszertan tudatos használata.
Minden konzultációra kötelező minimum egy modellt és skicceket, szerkesztett rajzokat hozni, melyeket kötelező megőrizni, és a kipakoláson a betekintést biztosítani!

Jegyzetek és irodalom

Kötelező irodalom

Brenner, Neil, szerk. 2017. *Implosions - Explosions: Towards a Study of Planetary Urbanization*. Berlin: Jovis.
Colomina, Beatriz. 2002. „Architectureproduction”. In *This Is Not Architecture – Media Constructions*, Routledge, szerkesztette Kester Rattenbury. London. https://doi.org/10.4324/9780203994122.
Colomina, Beatriz, és Mark Wigley. 2016. *are we human?* Zürich: Lars Müller Publishers.
Ibelings, Hans. 2023. *Modern Architecture: A Planetary Warming History*. The Architecture Observer.
Julier, Guy. "Getting Back to the Discipline: Design and Design Culture Studies." In Varietas Delectat: Research Cultures in Art and Design, 78-95. Budapest: Moholy-Nagy University of Art and Design.
Latour, Bruno. 2025. *Szembenézni Gaiával – nyolc előadás az új klímarendről*. Fordította János Róbert Kun és Tamás Moldvay. Kijárat kiadó.
Latour, Bruno. 1999. *Sohasem voltunk modernek*. Fordította Ottó Gecser. Horror Metaphysicae. Budapest: Osiris Kiadó.
Dúll Andrea: A környezetpszichológia alapkérdései, Helyek, tárgyak, viselkedés, L'Harmattan
Schneider, Ákos. 2022. *Az emberközpontú tervezés határai, Spekulatív design és poszthumán állapot*. Budapest: Typotex.

Kurzus jegyzetei, prezentációi

Ajánlott irodalom

Cságoly, F. (szerk.) 2004. Középületek. Budapest: Terc.
Svenska Arkitekters Riksförbung. (ed.) 1950. Gunnar Asplund architect. Stockholm: Ab.Tidskriften.
Los, S. 1993. Carlo Scarpa. Köln: Taschen.
Frampton, K. 2002. A modern építészet kritikai története. Budapest: Terc.
Kahn, L. 1997. In the Realm of Architecture. New York: Universe Publishing.
Spier, S. 2003. Swiss made: New architecture from Switzerland. London: Thames & Hudson.
Pevsner, Nikolaus (1976), A History of Building Types, London: Thames & Hudson.
Zumthor, Peter: Thinking Architecture, Birkhauser
Zumthor, Peter: Atmospheres: Architectural Environments - Surrounding Objects, Birkhauser
Deplazes, Andrea: Constructing Architecture, Materials processes structures, A handbook, Birkhauser
Pallasmaa, Juhani: A bőr szemei, Építészet és érzékek, Typotex
Pallasmaa, Juhani: The thinking hand

ajánlott internetes fórumok: ArchDaily, afasia, FIG Projects, Plataforma Architectura, DesignBoom, Architizer, Dezeen, építészfórum, Oktogon, MÉonline, Designisso, stb.

Tanulási eredmények	
Tudás	Általános tájékozottsággal rendelkezik az építőművészethez kapcsolódó művészeti kutatás módszertanáról, az adat- és forrásgyűjtési, kezelési, szelekciós és értékelési módszerekről. Ismeri az analitikus, kreatív, intuitív, és integratív gondolkodásmód működését, főbb különbségeit, folyamatait, valamint ismeri az alapvető koncepciófejlesztési, valamint innovációs módszereket. Ismeri a kreativitás és a design gondolkodás működését, és érti, hogyan alkalmazhatók ezek összetett problémák megoldásához. Jártas a szakmaspecifikus tervezési, alkotási módszertanban, ismeri és érti a tervezési, alkotó folyamatok egyes fázisait, összefüggéseit és rendszerét, valamint azt, hogy ezek hogyan realizálódnak saját alkotói tevékenységében. Magas szintű, kiművelt esztétikai és kritikai érzékkel, valamint kialakult ízléssel rendelkezik. Általános ismeretekkel rendelkezik az építőművészetben alkalmazott tradicionális, klasszikus és innovatív anyagokról, eszközökről, technikákról, tisztában van a főbb építési, technológiai, gyártási,

	előállítási folyamatokkal és a tevékenységek végzésének körülményeivel.
Képesség	Komplex szakmai problémákat azonosít, és megadott tervezési, alkotói program alapján kreatív koncepcióalkotó építészeti munkát végez. Önálló építészeti koncepciókat fogalmaz meg. Kreatív, intuitív, analitikus valamint integratív alkotói módszereivel kilép a megszokott keretrendszerekből és új koncepciókat, innovatív megoldásokat keres. Rutin szakmai problémákat azonosít, és megadott tervezési, alkotói program alapján kreatív koncepcióalkotó építészeti munkát végez. Önálló építészeti koncepciókat fogalmaz meg. Kreatív, intuitív, analitikus valamint integratív alkotói módszereivel kilép a megszokott keretrendszerekből és új koncepciókat, innovatív megoldásokat keres.
Attitűd	Aktívan keresi az új szakmai ismereteket, módszereket és technikákat, figyelemmel kíséri a kortárs művészeti, társadalmi, gazdasági, piaci, ökológiai és információ-technológiai folyamatokat, tendenciákat. Folyamatosan törekszik építészeti koncepciók megfogalmazására. Minőségi és értékorientált szemlélet, művészi érzékenység jellemzi építőművészi alkotótevékenységét. Rugalmasan és adaptívan viszonyul építőművészi tevékenységében az új típusú kihívásokhoz, problémákhoz és helyzetekhez. Építőművészi alkotó munkájában motivált és elkötelezett. Tudatosan gondolkodik alkotásainak társadalmi, kulturális, közösségi, környezeti és gazdasági vonatkozásairól, és törekszik szakmája etikai normáinak betartására.
Autonómia és felelősségvállalás	Saját építészeti - művészeti koncepciót alkot, amelyet önállóan vagy csoportmunkában valósít meg. Építészeti koncepcióit szakmai és társadalmi felelősségvállalás jellemzi. Szakmai orientációja kialakult. Vezetett vagy felügyelt helyzetben a tervezési/alkotófolyamatot konzekvensen viszi végig, alapvető tervezői, alkotói döntéseket hoz meg, és originális alkotást hoz létre. Saját építészi tevékenységéért, az alkotófolyamatért és annak eredményeiért felelősséget vállal. Munkáját szakmai és társadalmi felelősségvállalás jellemzi. Szociális érzékenységgel fordul a társadalmi kérdések felé.

Felmentés
<u>Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól.</u> Felmentés adható egyes feladatok teljesítése alól, illetve egyes órákon való részvétel alól. Más, tevékenységgel egyes feladatok kiválhatók. Teljes felmentés adható. A teljes vagy részleges felmentés részleteit a hallgatónak az oktatóval és a szakvezetővel szükséges egyeztetnie.

Tantervi kapcsolatok		
Tantárgy	Kapcsolódó kurzusok (párhuzamosságok)	Kurzus érdemjegy aránya a tantárgyban

A tantárgy előfeltételei a tantervi háló szerint:	Szabadon választott esetén sajátos előfeltételek vagy a kurzus felvételére vonatkozó esetleges sajátos előfeltételek:	Szabadon választhatóként felvehető?
		Nem

Mesterséges intelligencia használatára vonatkozó irányelvek és szabályok a kurzusban
A mesterséges intelligencia egyetemi használatára a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Mesterséges Intelligencia és Plágiumszabályzata vonatkozik.

Alapanyagigény	**Ki biztosítja?**
- modellek (morfológiai/ tektonikus/ szimbolikus/ anyagszerű) - helyszínrajz, alaprajzok, metszetek, homlokzatok, falnézetek - kontextus diagramok, használati diagramok, szerkezeti diagramok, időbeli működési ábra - anyaghasználat - mood-board - külső-belső perspektív nézetek (látványrajzok), vagy axonometrikus ábrázolások - film, hanganyag, animáció - szöveg (műleírás)	hallgató / Tech Park

Egyéb információ, megjegyzések